

याआठवड्यातील हवामानअंदाज
गुरुवार (२९/०६/२०२३)- बुधवार (०५/०७/२०२३)

खरड छाटणी :- १५ एप्रिल २०२३

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	वातावरण	वाऱ्याचा वेग (कि/तास) किमा- जास्त	सापेक्ष आर्द्रता%	
	किमान	ऊचांक				किमा	जास्त
नाशिक	23-24	25-29	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पालखेड, पिंपळगाव बसवंत, वणी - गुरु- बुध - हलका ते मध्यम पाऊस. लोणी, कळवण - गुरु-बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	22-28	78-88	91-92
पुणे	21-22	23-26	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती- गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. इंदापूर- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. स्वच्छ ते ढगाळ	स्वच्छ ते ढगाळ	23-26	61-88	82-85
सोलापुर	21-23	32-34	सोलापूर, नान्नज, वैराग, बार्शी -गुरु- बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस. लातूर, औसा- गुरु- बुध- रिमझिम पाऊस पंढरपूर- गुरु, शुक्र, शनि, बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस. तुळजापूर -		25-29	42-54	68-75

			गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, बुध - रिमझिम ते ढगाळ				
सांगली	22-23	26-30	शेटफळ, मिरज, शिरगुप्पी, पळशी, खानापूर विटा, वाळवा, पलूस, कवठे -- गुरु - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	निरभ्र ते ढगाळ	26-30	54-71	77-84
विजयापुरा	21-23	29-33	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा आणि तेलसंग - गुरु, शुक्र, शनि, रवि, मंगळ, बुध - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	30-33	44-59	69-77
हैदराबाद	22-24	31-34	हैदराबाद, मेडचल - गुरु - बुध - रिमझिम जहिराबाद- गुरु- मंगळ- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	19-24	43-48	64-71
सातारा	22-23	25-26	सातारा, खटाव, फलटण- गुरु-बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	निरभ्र ते ढगाळ	16-22	65-78	85-87
अहमदनगर	22-23	26-31	राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, अकोले - गुरु, शुक्र, शनि, रवि - रिमझिम ते हलका पाऊस. कर्जत, अहमदनगर, श्रीगोंदा -गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. जामखेड - गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	निरभ्र ते ढगाळ	26-33	59-79	82-87
जालना	21-23	25-34	अंबड, जालना, गानसावंगी, मंठा, जाफ्राबाद -गुरु-बुध -रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	19-26	52-72	76-84
बुलढाणा	22-24	26-34	सिंदखेडराजा, दि.राजा, चिखली- गुरु- बुध-रिमझिम ते हलका पाऊस. बुलडाणा- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	20-28	58-77	76-87

कोल्हापूर	23-24	28-29	कागल, करवीर, गगन-बावडा - गुरु-बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	निरभ्र ते ढगाळ	10-13	78-87	95-96
बंगळुरू ग्रामीण	20-21	26-29	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळुरू-पूर्व, बेंगळुरू-उत्तर, बेंगळुरू-दक्षिण- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	19-24	49-62	80-86
बेलागावी	22-23	25-27	बेळगावी, गोकक, खानापूर - गुरु- बुध - हलका पाऊस. अथनी, चिकोडी- गुरु- बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	18-23	66-85	89-93
बिदर	21-22	30-33	बसवकल्याण, हुमनाबाद, बिदर- गुरु- बुध- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-24	47-56	73-80
बागलकोट	21-22	28-32	हुंगुंड, बागलकोट, जमखंडी, मुधोळ- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, मंगळ, बुध - रिमझिम पाऊस.	निरभ्र ते ढगाळ	26-29	45-57	69-76

टीप: वरीलहवामानमाहितीखालीलसंकेतस्थळांवरदिलेल्याहवामानअंदाजाचासारांशआहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imd.grimmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीयद्राक्षसंशोधनकेंद्रअचूकतेचादावाकरतनाही.

पाणी व्यवस्थापन

अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 2 ते 4 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांमध्ये रिमझिम पावसापासून हलका पाऊस पडण्याचा अंदाज आहे. सिंचनाच्या पाण्याचा वापर वेळींच्या वाढीवर आधारित असावा. दिलेल्या दिवशी पाऊस 5 मिमी पेक्षा जास्त झाल्यास, त्या दिवसासाठी सिंचन पाणी वापरणे वगळले जाऊ शकते. साधारणपणे, जमिनीच्या वाप्सा (क्षेत्राची क्षमता) स्थितीनुसार, सिंचन देऊ नका.
2. फ्रूट बुड डिफरेंशिएशन स्टेज: पृष्ठभागावर ठिबकद्वारे 1500 ते 2000 एल/एकर प्रतिदिन सिंचन करा.
3. ऊस परिपक्वता टप्पा: दररोज 1500 - 2000 ली/एकर पृष्ठभागावर ठिबकद्वारे सिंचन द्या.
4. द्राक्षबागेला पूर येण्याचा सल्ला दिला जात नाही कारण त्यामुळे पाण्याचा अपव्यय होतो. सिंचनाचे पाणी फक्त रूट झोनमध्ये केंद्रित करा.
5. पावसाळ्यात पावसाळ्यात, बांधावरील पालापाचोळा काढून टाका आणि पावसाचे पाणी जमिनीत मुरू द्यावे. यामुळे रूटझोनमध्ये जमा झालेले क्षार बाहेर पडतील. अशा प्रकारे काढलेला पालापाचोळा जमिनीत मिसळून जमिनीची सच्छिद्रता वाढवता येते.

पोषक व्यवस्थापन

1. सध्याच्या पावसानंतर, छतच्या आकारानुसार सल्फेट ऑफ पोटॅश 3-5 ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी करा.
2. चुनखडीयुक्त जमिनीत जेथे लोहाची तीव्र कमतरता दिसून येते, 3 दिवसांच्या अंतराने 2-3 ग्रॅम ली फेरस सल्फेटची दोन ते तीन वेळा फवारणी करावी आणि त्यानंतर ठिबकद्वारे 15-20 किलो/एकर फेरस सल्फेटची फवारणी करावी. फर्टिगेशन डोस प्रत्येकी 5 किलोच्या किमान 3 डोसमध्ये विभागला पाहिजे. दर आठवड्याला ठिबकद्वारे 5 किलो/एकर विद्राव्य गंधक टाकावा. तसेच मॅग्नेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट 3 ग्रॅम /एमएल प्रत्येकी एकदाच फवारणी करा. सिंचनाच्या पाण्यात 100 ppm पेक्षा जास्त सोडियम असल्यास पाने काळे होण्याच्या लक्षणांवर बारकाईने लक्ष ठेवा.

3. पान कुरळे होण्याची शक्यता, पानांचे समास तपासा, जर थोडे ते जास्त पिवळे, पोटॅशियमची कमतरता होण्याची शक्यता. SOP 3-4 ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी आणि त्यानंतर 20-25 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर 2 ते 3 भागामध्ये फवारणी करावी.

4. जंबो, नानासाहेब जांभळा इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पोटॅशियमची कमतरता असल्यास पानांचे कुरळे होणे आणि पानांच्या मार्जिनचे लालसर/कांस्थीकरण दिसून येते. सल्फेट ऑफ पोटॅश 3 ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी आणि त्यानंतर 20-25 किलो/एकर सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर 2 ते 3 भागामध्ये फवारणी करावी.

फळ व बड फरक अवस्था:

1. सध्याच्या पावसानंतर, छतानुसार 3-4 ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी करावी.
2. माती परीक्षण मूल्यांवर आधारित, जमिनीत फॉस्फरसची कमतरता असल्यास 20 - 25 किलो फॉस्फरिक ऍसिड किंवा 150 किलो एसएसपी द्यावा. चुनखडीयुक्त जमिनीत फॉस्फोरिक ऍसिड वापरणे इष्ट आहे. जोपर्यंत माती आणि पेटीओल चाचण्या कमी फॉस्फरसची उपलब्धता दर्शवत नाहीत तोपर्यंत यापलीकडे अर्ज करू नये
3. नायट्रोजन असलेले कोणतेही पाण्यात विरघळणारे खत घालू नये.
4. खरड छाटणीच्या 45-55 दिवसानंतर, वेलीतील पोषक घटक जाणून घेण्यासाठी पेटीओल चाचणी करा. अंकुराच्या पायथ्यापासून 5 व्या पानापासून पेटीओल्स काढले गेलेल्या पानांची मोजणी करून गोळा केले जावे.
5. खरड छाटणीच्या 45-55 दिवसानंतर मॅग्नेशियम सल्फेट 15 किलो /एकर कमीत कमी 2 भागामध्ये वापरावे

केन परिपक्वता अवस्था:

1. पोटॅशियमचा वापर केन परिपक्वतेच्या अवस्थेपासून आवश्यक आहे. अंदाजे या अवस्थेत 64 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश (विद्राव्य दर्जाचे) द्यावे. पोटॅशियमचे लीचिंग नुकसान कमी करण्यासाठी अर्जाचे किमान पाच डोसमध्ये विभाजन करावे. या आठवड्यात 15 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश दोन-तीन भागामध्ये लागू करावा. चुनखडीयुक्त जमिनीत, या वाढीच्या अवस्थेत एकदा सल्फेट ऑफ पोटॅश (4 g/L) पानांचा वापर करा.

2. मॅग्नेशियम सल्फेट 15 किलो/एकर दोन विभागांमध्ये वापरा. छाटणीनंतर 60-75 दिवसांच्या दरम्यान अर्ज करावा. चुनखडीयुक्त जमिनीत, या वाढीच्या अवस्थेत मॅग्नेशियम सल्फेट (3 g/L) चा पर्णासंबंधी वापर करा.

3. पावसामुळे आणि प्रतिबंधात्मक नियंत्रणासाठी बोर्डेक्स किंवा कॉपर फवारण्या दिल्यास, कृष्णा सीडलेस इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पाने लाल होण्याची शक्यता असते. विशिष्ट नमुना नसतो. हे तांब्याच्या विषारीपणामुळे असू शकते. तांबे फवारण्यांचे नियमन करा.

छाटणीपूर्व ऑपरेशन्स - फळ छाटणीचा हंगाम

1. ऑगस्ट-सप्टेंबरमध्ये छाटणीचे नियोजन केले असल्यास, हिरवळीच्या खतासाठी किंवा धेंचा वाढवा.

2. ज्या द्राक्षबागांमध्ये सोडीयमची समस्या आहे, तेथे माती एकसर्जेज कॉम्प्लेक्समधून सोडियम काढून टाकण्यासाठी जमिनीत जिप्सम लावा. चुनखडीयुक्त जमिनीच्या बाबतीत, सल्फरचा वापर तत्सम कारणासाठी करा. अर्ज शेणखत/कंपोस्ट इत्यादींसोबत असावा. ते जमिनीत मिसळावे आणि वरच्या बाजूला सोडू नये.

3. चुनखडीयुक्त जमिनीच्या बाबतीत, एसएसपी बेसल डोस म्हणून वापरल्यास, फॉस्फरस स्थिरीकरण टाळण्यासाठी शेणखत/कंपोस्ट इत्यादी मिसळा.

4. फळ छाटणीच्या हंगामात पोषक आणि पाणी व्यवस्थापनासाठी नियोजन करण्यासाठी माती आणि सिंचनाच्या पाण्याची चाचणी घ्या.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

द्राक्षबागेत या आठवड्यात केल्या जाणाऱ्या उपाययोजना

1) गेल्या आठवड्यात झालेल्या पावसामुळे आर्द्रता वाढण्यास मदत होईल आणि त्यामुळे वेलीची वाढ जोमात होईल.

२) फुटीची वाढ जोमात असल्यामुळे फुटीची विरळणी करणे खूप महत्वाचे आहे.

- 3) दाट कॅनोपी असलेल्या परिस्थितीत भुरी चा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. त्यामुळे फुटीची वाढ नियंत्रणात ठेवाव्यात व फुटी तारांवर व्यवस्थित बांधून घ्याव्यात.
- 4) काडी परीपक्व होणे खूप महत्वाचे आहे. त्यासाठी शूट पिंचिंग करून वलांडा व्यवस्थित तयार करून घ्यावा. यामुळे वेलींना सूर्यप्रकाश चांगल्या प्रमाणात मिळेल व हवा खेळती राहण्यास मदत होईल तसेच रोगांचा प्रादुर्भाव कमी होण्यास मदत होईल.
- 5) पोटॅश आणि सिंचन पाण्याचा वापर कमी केल्यास काडीची परिपक्वता होण्यास मदत होते.
- 6) काडीच्या तळाशी दुधाळ पांढरा रंग दिसून आल्यास हे काडी परिपक्वतेचे संकेत आहेत. तसेच पोटॅशियम ची फवारणी कमी केल्याने काडी परिपक्व होण्यास मदत होते.
- ७) दमट वातावरणात जैविक औषधांची फवारणी केल्यास रोगाचा प्रादुर्भाव नियंत्रणात ठेवता येतो.
- 8) काही ठिकाणी काडीच्या तळाशी सालीवर चिरा पडतांना दिसून येतात. वाढलेले तापमान आणि आर्द्रता यामुळे ही परिस्थिती दिसून येते व त्याचा बागेवर कोणताही विपरीत परिणाम होणार नाही.
- ९) काही द्राक्षबागेत वलांड्याचा विकास होत आहे, त्यावरील शेवटची फूट वलांड्यावर व्यवस्थित बांधून घ्यावी व ४ ते ५ पानांवर शेंडा मारल्यास शेंड्याची वाढ नियंत्रणात राहिल.
- 10) जर हवामान अनुकूल नसेल अश्या परिस्थितीत कळी व घड निघण्यासाठी PGR चा वापर आवश्यक ठरतो . म्हणून, शिफारस केलेल्या प्रमाणात 6 BA आणि Uracil चा उपयोग करावा.
- 11) बगलफुटी निघू लागल्यानंतर P आणि K ग्रेड खताची किमान 2 ते 2.5 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करावी.
- 12) कलम करण्यासाठी रूटस्टॉक तयार करत असतांना 3 ते 4 निरोगी, सरळ वाढणाऱ्या काड्या ठेवाव्यात.

13) कलम करतांना रूटस्टॉकची काडी जमिनीपासून सुमारे 1.25 फूट उंच आणि 8 ते 10 मिमी जाड असावी.

14) रूटस्टॉकवरील अतिरिक्त फुटी काढून टाकल्या पाहिजेत जेणेकरून कलम करण्यासाठी आवश्यक काडीची जाडी मिळवता येईल.

15) काडी परिपक्वतेच्या स्थितीमध्ये द्राक्षबागेत ०.५% बोर्डो मिश्रणाची फवारणी केल्यास काडीची परिपक्वता आणि रोग नियंत्रणास मदत होईल.

IV. रोग व्यवस्थापन

खरड छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचाधोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
81	नाही	नाही	कमी	जीवाणू करपा- कमी. तांबेरा-नाही

अॅथॅकनोजचा प्रादुर्भाव हा बऱ्याच ठिकाणी दिसत असून, कार्बेन्डाझिम/थिओफेनेटचा मिथाइल @ 1g/L ची फवारणी करावी. ही फवारणी ७ दिवसांच्या कालावधीत पुन्हा करावी. तरी पण जर प्रादुर्भाव दिसत असल्यास, हेक्साकोनाझोल @0.75ml/L ची फवारणी करावी. याव्यतिरिक्त, बागेत जर भुरीचा प्रादुर्भाव असल्यास तो ही नियंत्रित करेल. मॅन्कोझेब आणि कॉपरचा प्रतिबंधात्मक वापर सुरु ठेवावा.या दरम्यान ट्रायकोडर्माचा ठिबक किंवा फवारणी द्वारे वापर करावा, ओलसर आणि दमट वातावरणामुळे बायोक्ंट्रोल एजंट्सची वाढ होण्यास मदत होईल. काही ठिकाणी जिवाणू करपा दिसत असल्यास, कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सिक्लोराईड 45% WP @ 750 ग्रॅम/हेक्टर ची फवारणी करावी. हीच फवारणी पुढील 5-7 दिवसांनी पुन्हा करावी. स्ट्रेप्टोसायक्लिनचा वापर कोणत्याही जीवाणूजन्य रोगांसाठी करू नये. कॉपरचा जास्त वापर टाळा. पाऊस नसल्या (१.५ ते २ तास) तरच फवारणी करावी.

V. कीड आणि कोळी व्यवस्थापन

- ◆ खोडकीड स्ट्रोमेटियम बार्बेटमचे प्रौढ जूनच्या पहिल्या पंधरवड्यात बाहेर येतात. खोडकीडच्या प्रौढांचे निरीक्षण करण्यासाठी प्रकाश सापळे बसवणे उपयुक्त ठरेल. संध्याकाळी ७.०० ते रात्री १०.०० या दरम्यान दररोज ३ तास प्रकाश सापळे चालवा आणि गोळा केलेले प्रौढ पाण्यात कीटकनाशक मिसळून नष्ट करा. कडुलिंबाचे तेल किंवा कडुलिंबाच्या बियांचा अर्क किंवा द्राक्षबागेत कडुलिंबाची पाने लटकवणे हे स्ट्रोमेटियम बार्बेटमच्या प्रौढांसाठी प्रतिबंधक उपाय म्हणून कार्य करू शकते. मुख्य खोड आणि ओलांड्यावरील सैल साल स्ट्रोमेटियम बार्बेटमसाठी लपण्याची जागा म्हणून काम करते, सैल साल काढून टाकल्याने द्राक्षबागांमध्ये अंडी घालण्याचे प्रमाण कमी होईल.
- ◆ चाफर बीटल हे हुमणी अळीचे प्रौढ असतात. मे-जून महिन्यात चांगल्या पावसानंतर ते दिसू लागतात व ते रात्रीच्या वेळी सक्रिय असतात आणि दिवसा लपलेले असतात. नर आणि मादी किडीचे मिलन झाल्यानंतर सुमारे 50 अंडी एका मादीने जमिनीत घातलेली असतात आणि जिथे ती मुळांना खातात. तथापि, द्राक्षे मध्ये हुमणी आळी मुळे नुकसान होणे एक मोठी समस्या नाही. मोठे नुकसान प्रौढांद्वारे पानांवर खाल्ल्याने होते. द्राक्षबागेच्या सीमेवर असलेल्या द्राक्षाच्या झाडांना जास्त फटका बसतो. यासाठी लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन 4.9 सीएस @ 0.5 मिली प्रति लिटर पाण्यात रात्रीच्या वेळी वापरल्यास प्रौढ मारण्यासाठी प्रभावी ठरते.
- ◆ इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 मिली प्रति लिटर पाण्यात फवारणी केल्यास नवीन वाढीवर पिठ्या ढेकून नियंत्रित करण्यास मदत होईल.
- ◆ फुलकिडे किंवा अळीचा प्रादुर्भाव असल्यास, फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 0.0625 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा इमामेक्टिन बेंझोएट 5 एसजी @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात वापरणे प्रभावी आहे.
- ◆ दुसऱ्या पिचिंगनंतर फुलकिडे नियंत्रण करण्यासाठी अतिरिक्त वाढ काढून टाका.

- ♦ लालकोळी प्रादुर्भाव दिसू शकतो, त्यामुळे द्राक्षबागांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा. लालकोळी प्रादुर्भाव आढळल्यास, सल्फर 80 डब्ल्यूडीजी @ 1.5-2.0 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात प्रभावी आहे.
- ♦ यावर्षी अनेक शेतकऱ्यांनी विशेषतः सांगली भागात त्यांच्या द्राक्षबागांमध्ये स्केल किडीची समस्या नोंदवली आहे. स्केल किडीचे व्यवस्थापन करण्यासाठी, प्रादुर्भाव झालेल्या द्राक्षाच्या वेळीची साल काढून आणि स्केल किडी हाताने खरडवून काढून टाका. त्यानंतर, प्रादुर्भावग्रस्त द्राक्षवेळीचे मुख्य खोड व ओलांडे इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल @ ०.४ मिली प्रति लिटर पाण्यात + मेटारायझियम अनिसोप्लिया @ ३ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून धुवून काढावे.